

Fiskální nerovnováha

Petra Dvořáková
KVE ESF MU

Obsah přednášky

- Krátkodobá fiskální nerovnováha
- Dlouhodobá fiskální nerovnováha
- Fiskální kritéria EU

2

Definice fiskální nerovnováhy

- nesoulad mezi veřejnými příjmy a veřejnými výdaji
- a) krátkodobá fiskální nerovnováha → rozpočtový deficit (přebytek)
- b) dlouhodobá fiskální nerovnováha → veřejný dluh

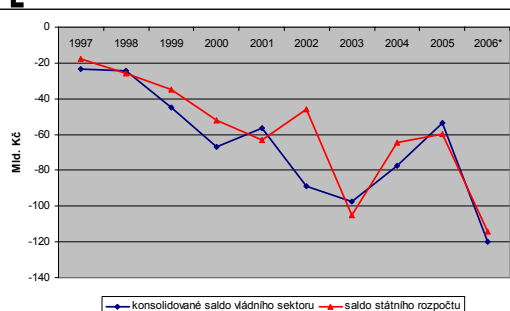
3

Členění rozpočtového deficitu

- Konsolidační přístup
- Z pohledu času
- Strukturální x cyklický
- Dle významu úroků z veřejného dluhu
- Dle použité metodiky

4

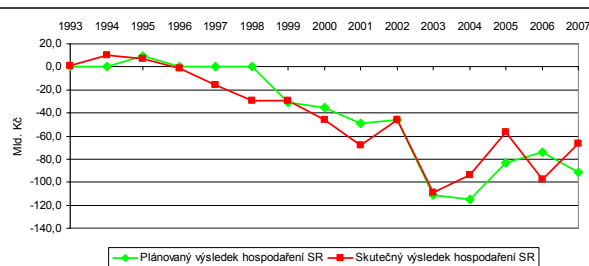
Graf: Vývoj deficitu SR a konsolidovaného vládního deficitu v ČR (v mld. Kč).

Zdroj: Autor na základě dat MF ČR, 2006.

5

Graf: Rozdíl mezi plánovaným a skutečným výsledkem hospodaření SR (v mld. Kč)

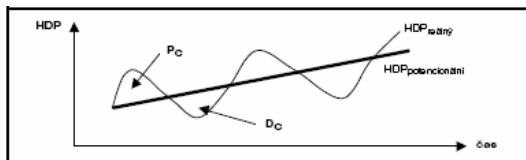

Zdroj: Autor na základě dat MF ČR.

6

Složky deficitu

Celkový deficit (přebytek) = strukturální deficit (přebytek) + cyklický deficit (přebytek)

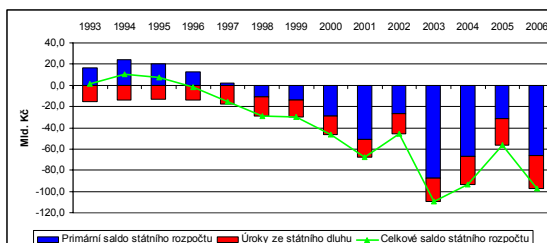
Pc = přebytek cyklický, Dc = deficit cyklický

Zdroj: Šešelský, J., Jahoda, R. Veřejné finance v ČR a EU. DSO. 2005, str. 109

7

Primární x celkový deficit

- **primární deficit** - převis veřejných výdajů nad veřejnými příjmy v daném rozpočtovém roce bez započtení úroků z dluhu
- **celkový deficit** = primární deficit + úroky z dluhu

Zdroj: Autor na základě dat MF ČR.

Způsoby krytí deficitu

1. rozpočtové
2. aktivy
3. monetární (emisní)
4. dluhové

Důsledky deficitu:

- Krátkodobé x dlouhodobé

9

Dlouhodobá fiskální nerovnováha

Veřejný dluh

- souhrn pohledávek ostatních ekonomických subjektů vůči státu
- **zjednodušeně** kumulace dosavadních rozpočtových deficitů
- Kausalita deficit ↔ dluh

10

Veřejný dluh

- Souhrn závazků:
 1. Státu
 2. Jednotlivých článků územní samosprávy
 3. Veřejných fondů
 4. Veřejně právních institucí zřízených státem a územní samosprávou (např. PO, OSS, ...)
 5. Veřejných podniků
- Důležitý není způsob vzniku, ale že jde o pohledávku vůči současným i budoucím daňovým platbám obyvatelstva

11

Veřejný dluh

- hrubý dluh x čistý dluh
- vnější (zahraniční) dluh x vnitřní (domácí) dluh
- členění dluhu dle držitele
- členění dluhu dle instrumentu (úvěry, SPP, SD)

12

